

Jalkaväkemme kehityksestä

Yleisesikuntamajuri V. Lötjönen, yleisesikuntamajuri
M. Keskitalo ja kapteeni U. Malinen

JOHDANTO

Viime vuosien aikana on jalkaväkemme organisaatiossa tapahtunut merkittäviä muutoksia. Samaan aikaan ovat alkaneet vakiintua alueellisen puolustuksen käsitteet ja lisäksi on asetekniikka tuottanut yhä tehokkaampia taisteluvälineitä.

Uudistukset ovat kohdistuneet lähinnä joukko- ja perusyksikköjen kokoonpanoihin, joukkojen liikkuvuuteen sekä taistelukestävyys- ja välittömän tulituen lisäämiseen. Asetekniikka on pyrkinyt varustamaan jalkaväen nykyaikaisin käsiasein ja raskaampien aseiden kohdalla kehitystyö yhä jatkuu jalkaväen saattamiseksi entistä tulivoimaisemmaksi.

Kehittämistyön seuraukset heijastuvat välittömästi koulutukseen. Erityisesti reservin koulutus tässä siirtymävaiheessa tulee aiheuttamaan runsaasti työtä. Lähivuosien tärkeimpänä tavoitteena tuleekin olemaan uusien organisaatioiden ja uuden taktillisen ajattelun omaksuminen kentällä sekä ohjesääntöjen ja koulutusohjeiden uusimistyöt. Selvää on myöskin se, että kehittämistyötä jatketaan keskeytymättä niin organisaatioiden, taktiikan ja asetekniikan kuin myös koulutuksen ja ohjesääntöjen alalla.

I PRIKAATIN ORGANISAATIOUUDISTUS

A. ORGANISAATIOUUDISTUKSEEN VAIKUTTANEET TEKIJÄT

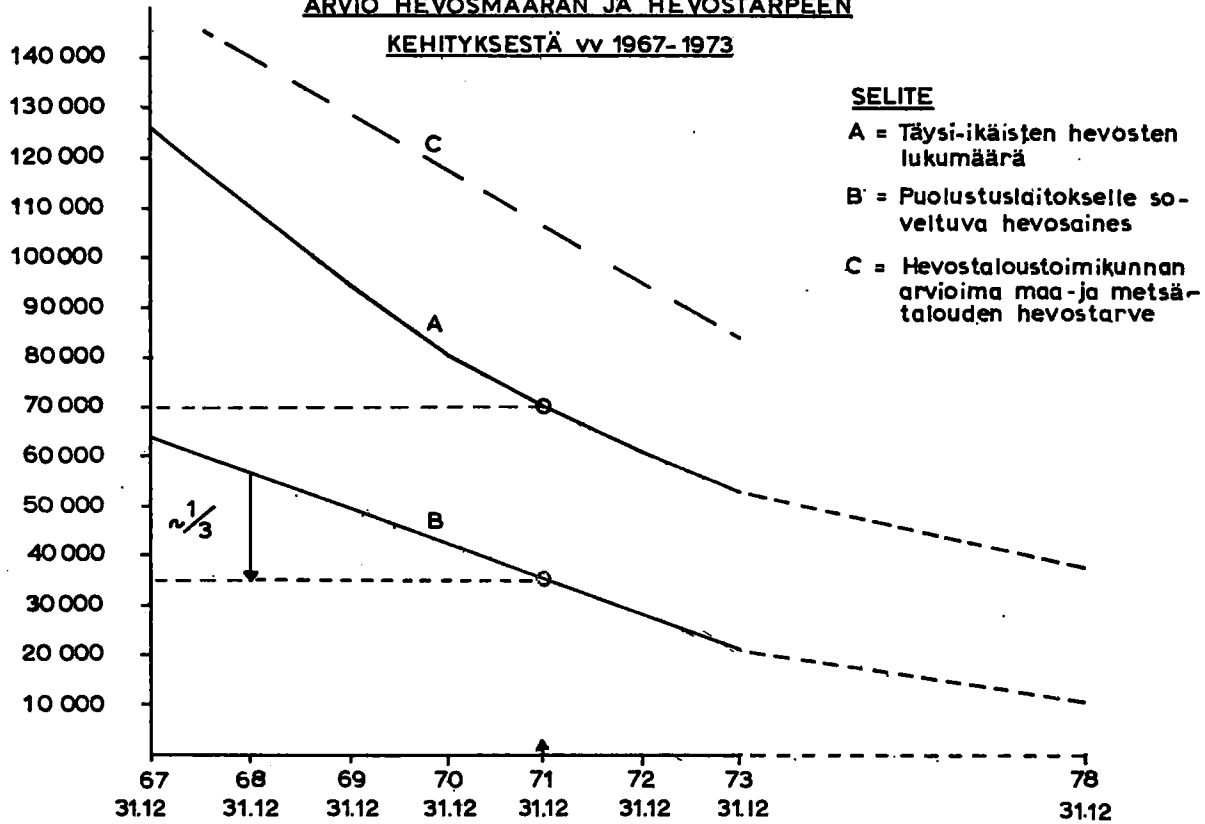
Jalkaväen sodanajan joukkojen kokoonpanot on viime aikoina tarkistettu ja uudistettu. Kaikessa uudistustyössä on otettu huomioon olemassa olevat tai lähitulevaisuudessa nähtävissä olevat materiaaliset ym. resurssit. On siis pyritty pitämään "jalat maassa" eikä ole sommiteltu hienoja ja lennokkaita yhtymiä, pataljoonia ja yksiköitä, jotka todellisuudessa jäisivät vain paperiorganisaatioiksi. Organisaatiouudistukseen ovat vaikuttaneet mm. seuraavat tekijät:

- nykyinen taistelun kuva ja sen aiheuttama liikkuvuuden lisäämis- ja yhtenäistämistarve,
- maan hevoscannan jatkuva väheneminen ja toisaalta traktoreiden määrän kasvaminen,
- välittömän tulituen tarve,
- taistelukestävyyden lisäämisen tarve sekä
- eri joukkoyksikkö- ja yksikkötyyppien yhdenmukaistaminen.

Nykyiseen taistelun kuvaan kuuluu suuri nopeus ja liikkuvuus. Vastustaja on tulivoimainen ja panssaroitu ja se käyttää runsaasti hyväkseen maahanlaskuja. Taisteluja käydään syvällä alueella, missä tilanteet vaihtelevat nopeasti. Tämä asettaa luonnollisesti joukoillemme ja ennen kaikkea niiden liikkuvuudelle aivan uusia vaatimuksia. Jalan marssivat pataljoonat hevosineen olisivat useimmissa tapauksissa tuomitut jäämään jalkoihin ja jäämään myös "toiseksi". Liikkuvuuskyky onkin muodostunut koko organisaatiotarkistuksen keskeiseksi ongelmaksi.

Etsiessämme mahdollisuuksia ja keinoja joukkojemme liikkuvuuden lisäämiseksi voimme todeta, että niitä on varsin niukasti. Panssaroiduista miehistönkuljetusvaunuista tai panssarivaunuista samoin kuin esimerkiksi helikoptereista haaveileminen laajassa mitassa on oloissamme tietenkin aivan turhaa. Koska valtakunnassa on n 140 000 traktoria on ilman muuta selvää, että traktorit otettiin kuvaan mukaan. Traktorointiin organisaatiouudistus pääosin perustuukin.

**ARVIO HEVOSMÄÄRÄN JA HEVOSTARPEEN
KEHITYKSESTÄ vv 1967-1973**

Kuva 1

M Varis: muistio 4.1.1969

Traktorointiin ja ylipäänsä moottorointiin siirtymistä ja hevosvetoisuudesta luopumista on arvosteltu ja väitetty, että askel olisi ollut liian radikaalinen. Väitettä voidaan tietysti perustella sanomalla, että hevonen käyttää kotimaista "polttoainetta", kun taas moottori vaatii ulkomaista polttoainetta, jonka saanti saattaa herkästi tyrehtyä. Tämä on totta, mutta väitteeltä putoaa pohja pois, kun todetaan, että kotimaista rehua kyllä on, mutta ei hevosia, jotka sitä söisivät. Esimerkiksi tänä vuonna arvioidaan tilastojen mukaan maassa olevan enää 35 000 sotalkelpoista hevosta (kuva 1) luvun laskiessa vuosittain noin 10 %:n nopeudella.

Hevosta ei ole kuitenkaan kokonaan jätetty pois kuvasta. Sodanajan kokoonpanoon kuuluu edelleen kuormastokomppanioita, joita voidaan käyttää tietyillä alueilla ja olosuhteissa.

Liikkuviissa sotatoimissa on välittömän tulituen saanti iskevän osan ja iskuportaana joukoille ensiarvoisen tärkeää. Tämän turvaamiseksi on kranaatinheittimistö sijoitettu organisaatioon kokonaan uudelleen. Jalkaväen välittömän tulituen saantia helpottanee myös se, että kenttätykistön tulenjohto-organisaatiota on tarkistettu niin, että jokaista pataljoonaa ja kiväärikomppaniaa varten on varattu minimitarpeen täyttävä vakiomäärä tulenjohtovoimaa.

Moottorointi lisää huomattavasti joukon taistelukestävyyttä. Joukot pystyvät nyt tulemaan toimeen taistelussa mahdollisimman pitkään omillaan olematta jatkuvan "kädestä suuhun" tapahtuvan täydennyksen varassa. Taistelukestävyyttä on pyritty lisäämään lähinnä kuljetuskapasiteetin lisäyksellä. Voidaan myöskin sanoa, että moottoroituna taistelualueelle saapunut joukko on huomattavasti virkeämpi aloittamaan taistelun kuin jalan tai hiihtäen pitkän matkan marssinut joukko.

Organisaatiotarkistukseen vaikuttavana tekijänä on ollut myöskin pyrkimys yhdenmukaistaa eri joukkoyksikkö- ja yksikkötyyppien kokoonpanoja. Sodanajan joukkojen kokoonpanolle näyttää olleen leimaantavana piirteenä erityistehtäviä korostava pitkälle viety hienojakoisuus. Organisaatiotarkistuksessa erilaisten pataljoonien komppaniat ja joukueet on pyritty pitämään niin pitkälle kuin mahdollista täysin samanlaisina. Jalkaväen joukkoyksikkö- ja yksikkötyyppien yhdenmukaistamisella saavutetaan mm. seuraavat edut:

- operatiivisten käyttömahdollisuuksien laajeneminen,
- taktillisten menetelmien ja koulutuksen yhdenmukaistaminen,
- huoltojärjestelyjen vakioituminen sekä
- määrävahvuustyön, perustamisen, varustamisen ja tietokonekäsittelyn rationalisointi.

B. PRIKAATIN UUSI ORGANISAATIO

1. Yleistä

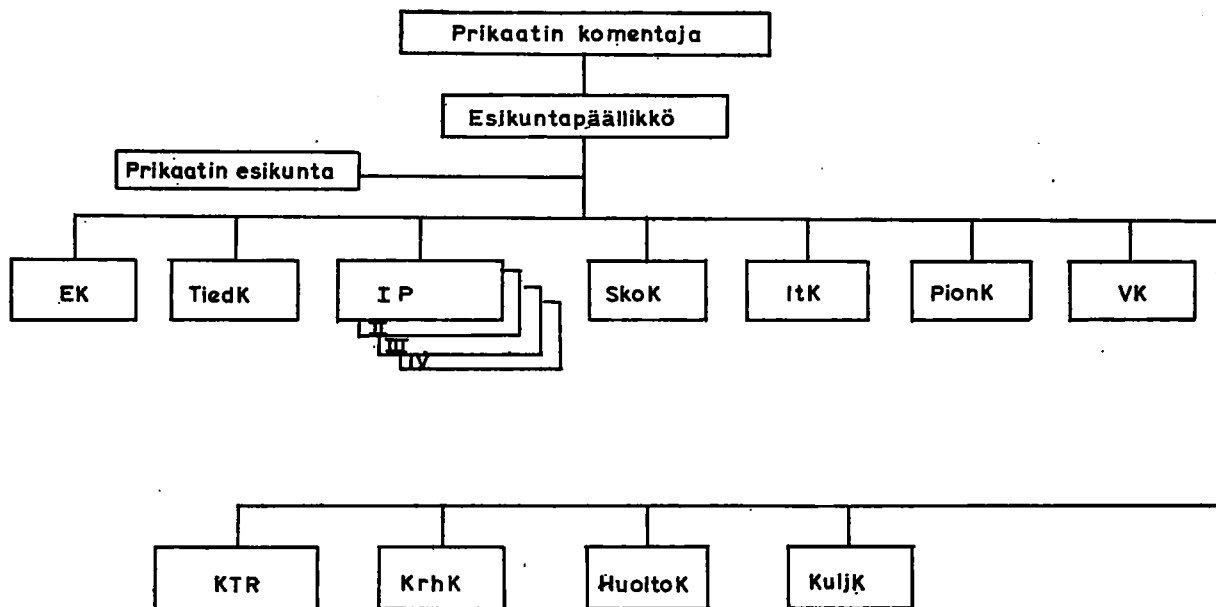
Prikaatin organisaatiotarkistus eräin osin alkoi jo vuonna 1967. Kenttätykistörykmentin organisaatio tarkistettiin seuraavaksi ja siihen tehtiin myöhemmin vain prikaatin esikunnan kokoonpanomuutosten aiheuttamat vähäiset korjaukset.

Ennen organisaation esittelyä todettakoon vielä kerran, että prikaatin kokoonpano on laadittu reaalisten materiaalien edellytysten pohjalta.

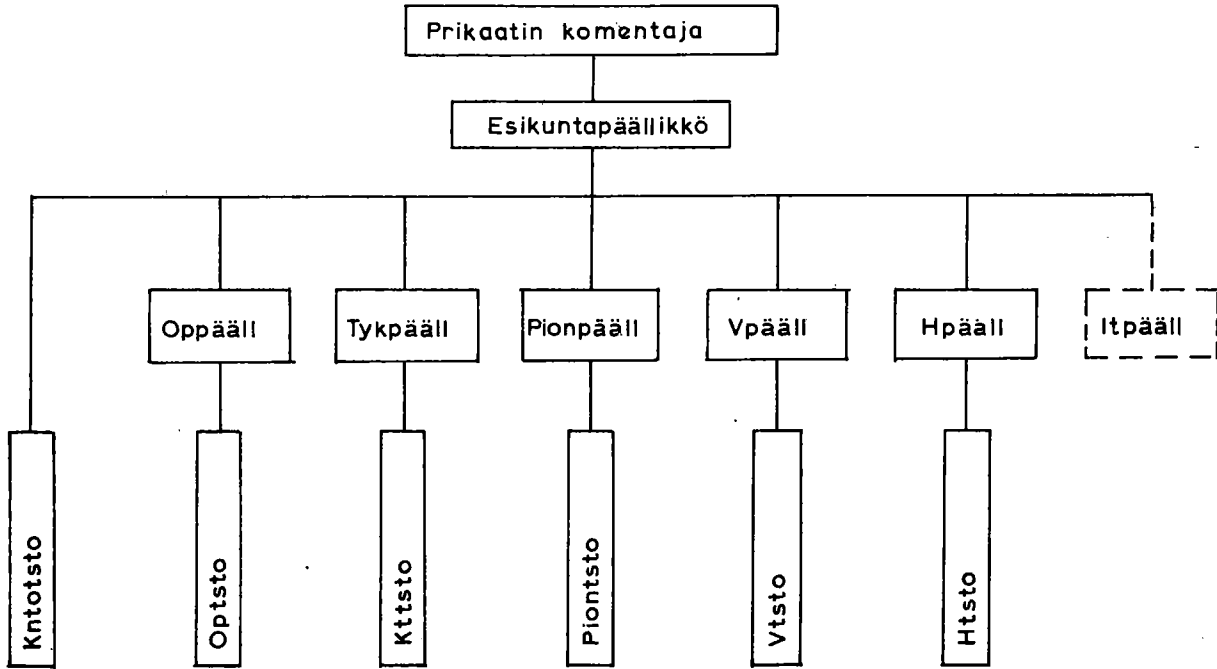
2. Prikaatin organisaation esittelyä

Prikaatin organisaatiota kokoonpanokaaviosta (kuva 2) tarkasteltuna huomataan, että mitään olennaisia muutoksia ei ole tapahtunut. Suurin muutos on kranaatinheitinpataljoonan supistuminen komppaniaksi. Kranaatinheitinpataljoona ei ole osoittautunut tarkoituksenmukaiseksi, ja sen molemmat kranaatinheitinkomppaniat alistettiin miltei säännöllisesti kivääripataljoonille. Uudessa prikaatiorganisaatiossa onkin raskas kranaatinheitin nähty nimenomaan pataljoonan aseena ja sijoitettu sen mukaisesti. Kuitenkin prikaatin johtoon on jätetty yksi kranaatinheitinkomppania (120 krh) heitintulen painopisteen muodostamista varten.

Prikaatin esikuntaa on entisessä organisaatiossa pidetty turhan raskaana. Uudessa organisaatiossa perusratkaisuna on, että komentaja johtaa vastuualueensa taisteluja esikunnastaan, minne yleensä

PRIKAATI**Kuva 2**

PRIKAATIN ESIKUNTA

Kuva 3

on parhaat viestiyhteydet ja missä toimintaolosuhteet ovat muutenkin parhaat. Edellytyksenä tietenkin on esikunnan sijaintipaikan oikea valinta. Organisaatiossa on kuitenkin varauduttu siihen, että painopistesuunnan taistelujen välitöntä johtamista varten pystytään tarvittaessa perustamaan komentopaikkoja.

Muutoksista on erityisesti mainittava operaatiopäällikkö, joka on paitsi komentajan 2. sijainen myös tarvittaessa taisteluosaston komentaja. Kenttätykistötoimiston päällikkö ja tiedustelu-upseeri kuuluvat pysyvästi esikuntaan muiden kenttätykistötoimiston henkilöiden tullessa edelleenkin kenttätykistörykmentistä. Viesti- ja huoltotoimiston henkilöstön huomattava supistuminen johtuu pääasiassa siitä, että esikuntaan on jätetty vain johtamisen kannalta välttämättömät henkilöt. Toiset on siirretty asianomaisiin komppaniioihin. Tultuaan toimimaan esikuntaan ilmatorjuntapäällikkö ottaa apulaisensa komppaniastaan tai joukkoyksiköstään.

Komentajan siirtyessä komentopaikalle hän voi ottaa mukaansa kaksi upseeria operaatiotoimistosta, tykistöpäällikön ja yhden upseerin kenttätykistötoimistosta. Mikäli samanaikaisesti on välttämätöntä muodostaa taisteluosasto, siirtyy tämän komentopaikalle operaatiopäällikkö komentajaksi, apulaisenaan upseeri operaatiotoimistosta sekä kenttätykistötoimiston päällikkö tai tulenjohtokomentaja tykistöpäälliköksi ja upseeri hänelle apulaiseksi kenttätykistötoimistosta. Esikunta jää tällöinkin vielä toimintakykyiseksi.

Johtamistoimintaan ratkaisevasti vaikuttava viestikomppania on muuttunut olennaisesti. Siihen kuuluu nyt kolme viestiosastoa, joista suurin, viestiosasto 1, perustaa esikunnan viestikeskuksen. Viestiosastoja 2 ja 3 voidaan käyttää valmiina komentopaikkojen viestieliminä tai ne voivat valmistella uusia komentopaikkoja tai perustaa releasemia. Näin ollen viestiosastot 2 ja 3 ovat nopeasti liikkeelle saatavia "paketteja", jotka sellaisinaan soveltuvat komentajan tai taisteluosaston käyttöön. Viestiosastoihin on sisällytetty myös moottoripyörillä varustetut lähettiryhmät.

Esikuntakomppaniassa on johtamisjärjestelyjen muuttamisen takia vain yksi esikuntajoukkue, minkä taistelulähetit ovat esikunnan sisäistä lähettitoimintaa varten, muuthan kuuluivat viestikomp-

paniaan. Huoltojoukkueen kuljetusryhmään kuuluvat esikunnan tarvitsemat moottoriajoneuvot.

Tiedustelukomppanian organisaatiossa on tapahtunut vain vähäisiä muutoksia.

Sinkokomppaniassa on raskaitten sinkojoukkueiden oton keveistä singoista muodostettu joukkueeseen kevyt sinkoryhmä. Ryhmät ovat 2-sinkoisia, koska ryhmänjohtajan mahdollisuudet johtaa taistelussa tehokkaasti kolmea partiota on käytännössä todettu varsin heikoiksi. Toisaalta joukkueenjohtajan taktilliset "pelimahdollisuudet" ovat olleet kahdella ryhmällä sangen vähäiset. Järjestely vastannee entistä paremmin myös ao. johtajien (joukkueenjohtajien ja ryhmänjohtajien) koulutuksen edellyttämiä mahdollisuuksia ja vastuuta.

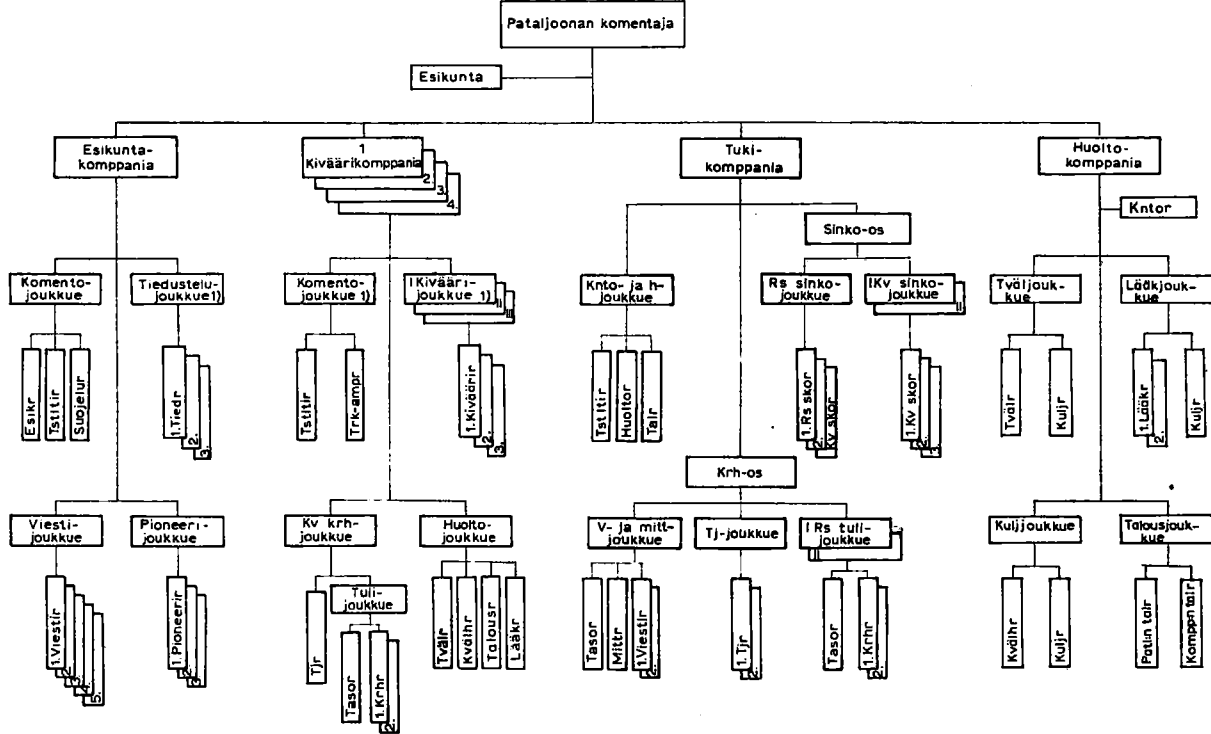
Ilmatorjunta- ja pioneerikomppaniassa ei ole oleellisia muutoksia tapahtunut; vain nimikkeitä on yhdenmukaistettu ja otettu huomioon uuden kaluston asettamat vaatimukset.

Huoltokomppanian oleellisin muutos on tarpeettomaksi käyneen hevoshuoltoryhmän poistaminen. Kuljetuskomppaniasta on poistettu polkupyörien huoltoryhmä ja sen mukana 500 polkupyörää.

Kivääripataljoonassa (kuva 4) tapahtuneet olennaisimmat muutokset koskevat kranaatinheitinheittimistöä, panssarintorjuntaa ja kuljetusvälineistöä. Kuten kuvasta huomataan, organisaatiossa ei ole kevyttä kranaatinheitinkomppaniaa. Kiväärikomppanioiden on sen sijaan lisätty välittömäksi tulitueksi kevyt kranaatinheitinjoukkue. Tässä on kuitenkin kyse lähinnä jo yleisesti aikaisemmin omaksutun käytännön muodollisesta vahvistamisesta sekä pyrkimys eri aseiden kantaman ja tehon mukaiseen johdonmukaiseen ryhmittelyyn siten, että tykistö on ensisijaisesti prikaatin ase, raskas kranaatinheitinheittimistö pataljoonan ja kevyt heittimistö komppanian ase. Uutena yksikkönä pataljoonassa on tukikomppania, mihin pataljoonan raskaat tufliaiset on keskitetty. Panssarintorjunnan osalta on pyritty kokonaistehon ja ennen kaikkea etulinjan panssarintorjunnan tehostamiseen. Yksiköittäin tarkasteltuna tilanne näyttää seuraavalta.

Esikuntakomppanian suurta vahvuutta on kevennetty siirtämällä sinko-osasto tukikomppaniaan. Tiedustelujoukkueeseen on lisätty kevyt sinkopartio.

KIVÄÄRIPATALJOONA

1) Sisältää kevytsinkoosastusta

Kuva 4

Kiväärikomppaniasta on poistettu tukijoukkue, joka aseistuksen puolesta ei ehkä vastannut tarkoitustaan. Tätä osoittaa sekin, että entistä tukijoukkuetta käytettiin usein kiväärijoukkueen tapaan. Komppaniaan sijoitettua kevyttä kranaatinheitinjoukkuetta voidaan pitää jo todellisena tukijoukkueena. Entisen tukijoukkueen kevyt sinkoryhmä on 2-partioiseksi muutettuna sijoitettu komentojoukkueeseen ja kussakin kiväärijoukkueessa on kevyt sinkopartio. Näin on pyritty lisäämään etulinjan panssarintorjuntavoimaa.

Komppanian lääkintäryhmän vahvuutta on nostettu 1+3:een, millä voidaan tukea tarvittaessa myös kiväärijoukkueita lääkintävavun antamisessa. Komentojoukkueelle, tulenjohtoryhmälle, joukkueiden johtajille ja läheteille kuuluu polkupyörät. Lisäksi kuljetusvälineryhmässä on yhtä joukkuetta varten polkupyörät yhdessä traktorissa. Traktoreita on komppaniassa 12.

Tukikomppania on lähinnä vain hallinnollinen kokonaisuus, jonka sinko- ja kranaatinheitinosasto ovat taktillisesti itsenäisiä yksiköitä. Tukikomppanian päällikkö on samalla pataljoonan panssarintorjuntaupseeri.

Sinko-osastossa on yksi raskas sinkojoukkue kuten jääkäripataljoonassa. Raskaan sinkojoukkueen keveistä singoista on muodostettu 2-partiainen kevyt sinkoryhmä kuten sinkokomppanian joukkueisiinkin. Myös keveiden sinkojoukkueiden ryhmät ovat 2-partioisia. Perustelut ovat samat kuin sinkokomppanian kohdalla esitetyt.

Kranaatinheitinosaston kokoonpano on joukkueiden osalta samanlainen kuin prikaatin kranaatinheitinkomppania; tulijoukkueita on kaluston puutteen takia kuitenkin vain kaksi. Osastoon voidaan liittää tarvittaessa lisää joko keveitä tai raskaita tulijoukkueita.

Huoltokomppanian organisaatiota on muutettu siten, että entisen kahden joukkueen tilalla on nyt neljä, joista lääkintäjoukkue kykenee perustamaan kaksi joukkosidontapaikkaa.

Kivääripataljoonan kokonaisvahvuus on n 1000. Tätä ovat monet arvostelleet pitäen sitä liian suurena. Suuri se kieltämättä onkin, joskaan ei suurempi kuin entinen pataljoona normaalivahvennuk-sineen, jotka nyt on sisällytetty organisaatioon vakituisesti. Verrattaessa

Kuva 5

Traktori on jalkaväen pääkuljetusväline.

pataljoonaamme suurvaltojen vahvuuksiltaan huomattavasti pienempiin pataljooniin on muistettava, että ne ovat suurelta osalta panssariajoneuvoissa liikkuvia, huomattavasti tulivoimaisempia joukkoyksiköitä ja voivat näin ollen olla vahvuudeltaan pieniä. Meikäläinen peitteinen maasto vaatii enemmän elävää voimaa kuin olosuhteet, mihin suurvaltojen pataljoonat on tarkoitettu. Mainittakoon, että ruotsalaiset ovat myös hiltattain uusineet pataljoonansa organisaation päätyen jokseenkin meikäläistyypin pataljoonan kokonpanoon, jonka vahvuus on lähes sama kuin meidän pataljoonamme vahvuus.

Pataljoonan kokoonpanoa ja vahvuuksia laadittaessa on harkittu jokaisen yksikön, joukkueen, ryhmän, elimen ja miehen tarpeellisuutta ja pyritty tulemaan mahdollisimman vähällä toimeen. Lieneekin niin,

että olennaista supistusta vahvuuksiin ei voida saavuttaa muutoin kuin vähentämällä esimerkiksi yksi kivääriyksikkö kokonaan pois. Tämä taas olisi sitä omaksumaamme periaatetta vastaan, että pataljoona on ensimmäinen varsinainen taktillinen yksikkömme, jonka komentajalla koulutuksensa puolesta voi ja pitää olla riittävästi pelinappuloita. Neljällä kivääriyksiköllä voidaan taktikoida paremmin kuin kolmella. Toinen mahdollisuus olisi pienentää ryhmien vahvuutta, mutta siihenkään ei katsottu voitavan mennä, koska ryhmät eivät silloin, varsinkaan ensimmäisten tappioiden jälkeen, pystyisi täyttämään niille normaalisti annettavia tehtäviä.

Kivääripataljoonan kuljetus- ja liikuntavälineiden (kuva 6) sijoittamista suunniteltaessa on lähdetty siitä periaatteesta, että koko pataljoonan on pystyttävä siirtymään omilla traktoreillaan. Uuden organisaation mukainen traktoreiden määrävahvuus 95, — mikä on sama kuin ruotsalaisten uudessa pataljoonassa — mahdollistaa tämän, joskaan ei tyydyttävästi, koska kuormia joudutaan tasaamaan ja tällöin rikkomaan organisaatioita. Tämä tosin riippuu olennaisesti traktoreiden perävaunun koosta. Liikekannallepanossa ja rauhan ajan harjoituksissa traktoreita siviilistä vuokrattaessa olisikin mm. katsottava, että traktoreiden perävaunut olisivat kunnollisia ja mahdollisimman suuria.

Traktoreiden maastokelpoisuutta epäillään usein. Kokeilut ovat osoittaneet, että riittävän voimakas traktori — ja sellaisia meillä on siviilissä yllin kyllin — selviytyy taitavan kuljettajan käsissä hyvinkin vaikeassa maastossa. Näin on asian laita varsinkin silloin, kun on käytettävissä vetävällä perävaunulla varustettuja traktoreita, jotka voivat auttaa heikompiin. Voitaneen sanoa, että sellaisiin paikkoihin, minne traktoreilla ei pääse, ei yleensä ole pakko mennä tai ne voidaan kiertää. Tämä vaatii luonnollisesti huolellista reitin valintaa, hyvää ajotaitoa ja erilaisten auttamiskeinojen osaamista. Ei myöskään kannata istuttaa miehiä kyydissä, kun nopeus on laskenut maastossa kävelyvauhdin tasalle, vaan miehiä on käytettävä traktorin auttamiseen.

Talvi ja sen mukana lumi saattavat tietenkin tietyissä oloissa aiheuttaa ylipääsemättömiä vaikeuksia. Auroukset on ajateltu hoidettavan siten, että jokaiselle yksikölle jaetaan kahdesta kolmeen lumiauraa tai vastaavaa, jotka kiinnitetään yksikön vahvimpiin ja muuten sopivimpiin traktoreihin.

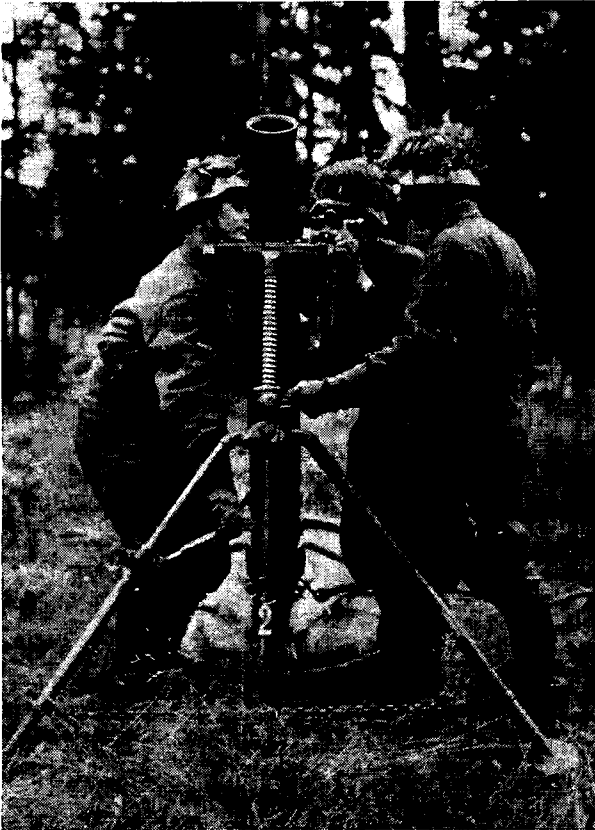

Kuva 6

Yksityinen taistelija liikkuu polkupyörällä.

Polkupyörien sijoittamisessa lähinnä kivääripataljoonan organisaatioon on ollut harkittavana kolme vaihtoehtoa:

- a) Kaikilla polkupyörät ja traktoreita niin paljon, että pataljoona polkupyörineen olisi pystytty kerralla kuljettamaan traktoreissa.
- b) Pataljoona varustettu pelkillä traktoreilla ja polkupyöriä ei ollenkaan.
- c) Traktoreiden lisäksi polkupyörät johtajille, läheteille, eräille koko

Kuva 7

Kranaatinheitin edustavat jalkaväen omaa epäsuoraa tulta.

pataljoonan alueella ryhminäkin liikkumaan joutuville joukkueille sekä varalle pyöriä siten, että esim. yksi joukkue komppaniasta tai tarvittaessa yksi kiväärikomppania pataljoonasta voitaisiin varustaa polkupyörillä.

Ensimmäinen vaihtoehto olisi tarjonnut pataljoonalle monipuoliset käyttömahdollisuudet. Tosin tiedot maan "sotakelpoisista" polkupyöristä ja niiden lukumääristä ovat sangen ristiriitaisia. Lisäksi traktoreiden määrää olisi pitänyt nostaa melkoisesti, mikä olisi tehnyt pataljoonan entistäkin raskaammaksi.

Toinen vaihtoehto olisi taas rajoittanut huomattavasti pataljoonan eri osien käyttömahdollisuuksia ja merkinnyt esim. taistelualueella etenevää karkijoukkuetta ajatellen pelottavan suurta riskiä.

Kolmannen vaihtoehdon katsottiin täyttävän pataljoonan ja sen osien käytölle asetettavat taktilliset vaatimukset ja vastaavan reaalisia mahdollisuuksiamme, joten se valittiin organisaatiotarkistuksen lähtökohdaksi. Tiettyjen joukkueiden ja henkilöiden vakio- tai nimikkopyörien lisäksi päädyttiin sijoittamaan kiväärikomppanioidiin polkupyörät yhtä joukkuetta varten eli yksi traktorikuormallinen. Nämä pyörät voidaan ottaa tietysti pataljoonan johtoon ja varustaa yksi komppania kokonaan polkupyörillä. Polkupyörien kuuluminen organisaatioon edes tässä laajuudessa takaa myös sen, ettei kukaan joudu heti ensimmäisen traktoritappion jälkeen jalkamieheksi.

Raskas aseistus on pataljoonassa ja koko prikaatissa jonkin verran lisääntynyt. Erityisesti tulen määrän kasvu kranaatinheittimien ja sinkojen lisäämisen vuoksi on oloissamme merkittävä.

II JALKAVÄEN TAISTELUVALINEIDEN KEHITYS

A. YLEISTÄ

Jalkaväen aseistuksen teknillinen kehitys on toisen maailmansodan tasolta edennyt merkittävästi. Tämän kehityksen suuntaviivoja on ensisijaisesti sanellut liikkuvuus- ja toimintojen nopeusvaatimus. Liik-

kuvuuden oleellisimpana parantajana on välineen keveneminen. Välineen keventyessä eivät sen suoritusarvot kuitenkaan saa laskea, vaan päinvastoin, niissäkin täytyy tapahtua kehitystä. Nykyaikainen tekniikka on pystynyt ratkaisemaan nämä kaksi ristiriitaista vaatimusta yleensä tyydyttävästi. Tämän on mahdollistanut metallurgiassa ja valmistusmenetelmissä viime aikoina tapahtunut kehitys sekä uusien ennen tuntemattomien raaka-aineiden ja -ainesosien käyttö.

B. TAISTELUVALINEET

1. Kivääricaliiperiset aseet

Pyrkimys taistelijan yleisaseeseen, jolla korvattaisiin kertalataus- ja kerta-automaattikiväärit sekä konepistoolit, johti toisen maailmansodan aikana sarja-automaattikiväärien kehittämiseen. Pyrkimyksenä on ollut saman runkoaseen kehittäminen eri tarkoituksiin soveltuvaksi aseeksi. Ainakin on pyritty siihen, että perusyksikössä olisi vain samaa patruunalajia ampuvia aseita.

Sarjatulikiväärin käyttökelpoisen aseratkaisun mahdollisti myös meillä käyttöön otettu radikaalinen patruunan pienentäminen entisestä kiväärin patruunasta, eräänlainen kompromissi kiväärin ja konepistoolin patruunan kesken. Patruunoiden kevenemisestä johtuen voi yksityinen taistelija kuljettaa niitä mukanaan entistä enemmän, mutta voi myös ampua ne uusilla aseillaan entistä nopeammin. Tulen tiheys on tällöin noussut ja osumismahdollisuus kasvanut, mutta vaikutus-efäisyys on samalla pienentynyt entisiä patruunalaatuja käyttäviin aseisiin verrattuna.

Jalkaväkemme perusaseistukseksi on kehitetty kaksi uusia lyhyitä kiväärinpatruunoita käyttävää asetyyppiä, sarja-automaattikivääri, josta käytetään nimitystä rynnäkkökivääri ja kevyt konekivääri. Rynnäkkökivääri-nimitys on hieman harhaanjohtava, koska ase on huomattavasti tehokkaampi puolustajan kuin hyökkääjän aseena varsinkin silloin kun on kyseessä taistelu peitteisessä maastossa ja pimeässä.

Kuva 8

Kevyellä konekiväärillä ja rynnäkkökiväärillä varustettu taistelijapari.

Tällöin muutama rynnäkkökiväärein varustettu taistelija saa aikaan niin suuren tulen tiheyden, ettei puolustajan ”jalkoihin tallaaminen” enää tule kyseeseen.

Uuden kevyen patruunan käyttöönotto on aiheuttanut kuitenkin erään pulman kivääriaseistusta uusittaessa. Vanhoja kiväärejä voidaan tietysti käyttää tarkka-ampujien aseena, mutta koska niitä ei alun perin ole tarkoitettu tarkkuuskivääreiksi on eri armeijoissa ja myös meillä esiintynyt tarvetta erityisen tarkka-ampujakiväärin kehittämiseen. Ampumaurheilun ja metsästyksen vaatimuksista onkin kehitetty muutamia hyviä asemalleja, mutta sotilaskäyttöön niistä ei toistaiseksi ole löytynyt sopivaa tarkka-ampujan asetta.

Kivääricaliiperisten aseiden tehokkaalle käytölle asettaa pimeys meidän oloissamme tiettyjä rajoituksia, joita pyritään poistamaan erilaisilla lisävälineillä.

Aseen paljastava suuliekki voidaan pienentää ruutipanokseen lisätävillä erilaisilla kemiallisilla aineilla, mutta tällä tavalla ei täysin poisteta suuliekkiä varsinkaan pitkiä sarjoja ammuttaessa. Kolmisakaraaisella liekinsammuttajalla, jonka vaikutus perustuu voimakkaaseen imuun sakaroiden välisistä aukoista luodin kulkiessa liekinsammuttajan läpi, saadaan meidän rynnäkkökiväärissämme ja kevyessä konekiväärissämme aikaan hyvä liekinsammutusaineen tehoa täydentävä tulos. Samalla liekinsammutin kokoaa piipusta purkautuvan savun kaapeksi suoraan eteen suuntautuvaksi suihkuksi, joka helpottaa tähtäimistä varsinkin konekiväärillä, jolla ammutaan aina sarjatulta.

Aseen suunnattavuutta hämärässä parannetaan yötähtäimillä, joissa käytetään valaisevina aineina joko loistevärejä tai radioaktiivisella loisteaineella täytettyjä ampulleja. Uusimmissa rynnäkkökivääreissämme on asean jyvään ja hahloon tehtyihin porauksiin upotettu radioaktiivisella tritiumilla täytetyt pienet lasiampullit, jotka pimeällä hehkuvat vihertävää valoa ja joiden valaisuaika on n. 30 vuotta.

Erilaisia sähköisesti toimivia yötoiminnan apuvälineitä on kehitetty myös kiväärikaliperisille aseille. Elektroniset infrapuna- ja valonvahvistintähtäimet yhdessä vastaavien tähystysvälineiden kanssa ovat yleistyneet eri maiden armeijoissa. Painopisteen voidaan olettaa siirtyvän passiivisesti toimiviin valonvahvistimiin, joiden näköetäisyys ulottuu vähintään sarjatulikiväärin tehokkaan taisteluetäisyyden päähän eli n. 300 m:iin, raskaampien tähystysvälineiden näköetäisyyden ulottuessa useisiin tuhansiin metreihin saakka. Myös meillä on suoritettu sekä infrapuna- että valonvahvistinlaitteiden kokeiluja ja saatu niistä hyviä kokemuksia, mutta tuskin meillä on taloudellisia mahdollisuuksia hankkia näitä laitteita ainakaan yksityisten aseitten tähtäimiksi, koska esim. keveimmätkin valonvahvistinlaitteet maksavat n. 20.000 mk kappale. Tällaisia laitteita tultaneen käyttämään myös suurvalloissa vain taistelukentän valvontaan ja erikoistehtäviin ja varsinainen yötaistelu tullaan edelleenkin käymään tavanomaisin valaisuvälinein valaistulla taistelukentällä.

Ulkomailla ei ensisijaisesti pistemaaleja vastaan tarkoitettujen sarjatulikiväärin ja kevyen konekiväärin ole katsottu pelkästään riittävän yksityisen taistelijan aseeksi. Tarve aluemaalien tulittamiseen

lähietäisyyksiltä on johtanut ratkaisuun, jossa rynnäkkökivääriin on liitetty 40 mm:n kranaattikiväärin varsinainen aseosa. Se mahdollistaa lähes käsikranaattien tehoa olevien sirpalekranaattien ampumisen useiden satojen metrien etäisyydelle. Käsikranaattien merkitys on vastaavasti vähentynyt, niinpä Vietnamissa eräiden kokemusten mukaan käsikranaatti olisi enää vain moraalista tukea antava ase. Ehkä juuri tämän vuoksi tulevat ainakin USA:ssa yleistymään edellä mainittujen kranaattikiväärien ohella myös sarjatulella toimivat kevyet kranaattikonekiväärit, joiden tulinopeus on muutama sata laukausta minuutissa ja taisteluetäisyys n. 400 m. Herää kuitenkin kysymys tällaisista "kranaattinsytkijöistä" puhuttaessa, miten etulinjassa toimivalle aseelle saadaan kuljetetuksi sen käyttämät suuret ampumatarvikemäärät?

2. Panssarintorjunta-aseet ja panssarivaunut

Suurvalta-armeijoissa annetaan panssarivaunuille erittäin suuri merkitys ja eräissä maissa muodostavat panssarijoukot jopa pääaselaajin. Suurvaltojen nykyaikaisissa yhtymissä vaihtelevat panssarivaunujen ja panssaroitujen ajoneuvojen yhteismäärät 200—1000 kpl:een. Tämän perusteella voidaan todeta, että puolustus nykyaikana on suuressa määrin panssarintorjuntaa.

Meillä panssarintorjunta perustuu lähes pelkästään 1950-luvulla kehitettyyn sinkoaseistukseen. Jalkaväkemme organisaatioon tyypillisenä panssarintorjunta-aseena kuuluva kevyt sinko on yhden miehen tehokas lähitorjunta-ase.

Se painaa n. 8 kg ja sillä pystytään liikkuvien panssarivaunujen torjuntaan n. 150 m:n etäisyydelle asti panssarin läpäisykyvyn ollessa yli 300 mm. Tämä ase on kuitenkin jo yli 15 vuotta vanha ja nykyisin raaka-ainein ja valmistusmenetelmin pystytään jopa kotimaassakin valmistamaan aivan kevyen singon luokkaa olevia panssarintorjunta-aseita, jotka painavat ladattuna vain n. 3 kg. Kehitys on kuitenkin ulkomailla kulkemassa panssarin lähitorjunta-aseiden osalta sellaiseen suuntaan, että kevytsinkotyypiset uudelleen ladattavat aseet korvataan ns. kertasingoilla, joilla yleensä tarkoitetaan keinoaineista, esim. lujitemuovista, valmistettuja aseita, jotka on valmiiksi ladattu panssa-

Kuva 9

Kevytsinkopartio tuliasemassa

rintorjuntakranaatilla. Tällaiset kertakäyttöiset aseet ovat keveitä, itse ampuma-ase jopa alle 1 kg:n ja ammuksineen 1 kg:n luokkaa, vaikka niillä saavutetaan n. 300 mm:n panssarinläpäisy ampumaetäisyyden ollessa lähes 200 m liikkuvaan panssarivaunuun. Varmaa on, että kevytsinkotyypiset ja meikäläisen kevyen singon luokkaa olevat panssarintorjunta-aseet tulevat kevenemään ja rajankäynti niiden ja ns. jokamiehen panssarintorjunta-aseen välillä käy epäselväksi. Määrällisen painopisteen luomismahdollisuuksien vuoksi juuri kevyt kertakäyttöinen ase vallannee alaa.

Raskas sinkomme soveltuu meikäläisissä maasto-oloissa varsin hyvin keskietäisyyksien panssarintorjunta-aseeksi aina 1000 m:iin asti, vaikka suurvalloissa yleisenä pyrkimyksenä on raskassinkotyypisten aseiden korvaaminen torjuntapanssarivaunuilla. Raskaan singon maas-

toliikkuvuutta varsinkin talvella olisi kuitenkin kaikin keinoin pyrittävä parantamaan, jotta sitä pystyttäisiin tarkoituksenmukaisesti käyttämään yhä liikkuvammiksi käyvissä taisteluissa.

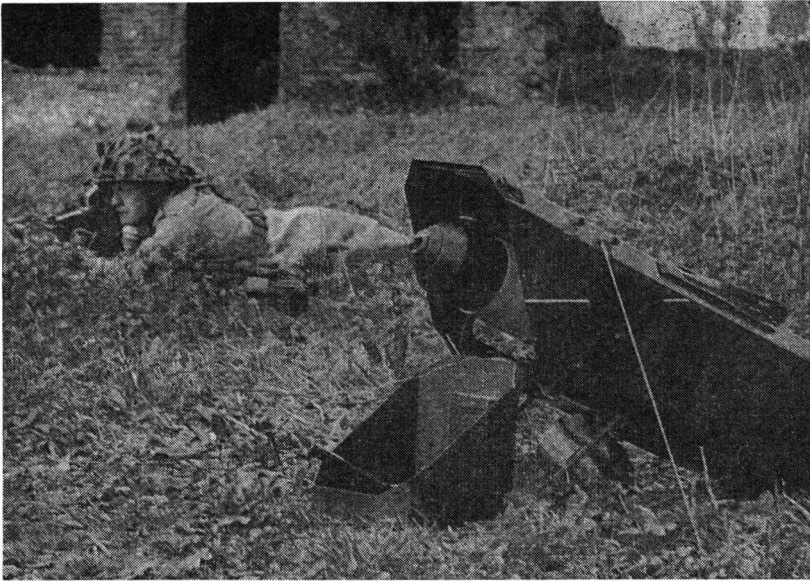
Vanhojen pyörälavettisten panssarintorjuntakanuunoiden aika varsinaisina panssarintorjunta-aseina alkaa olla auttamattomasti ohi, mutta kevyesti panssaroitujen ajoneuvojen yhä lisääntyvä määrä taistelukentällä saattaa johtaa siihen, että vanhat "piiskatykit" saavat jälleen astua palvelukseen.

Panssarinkaukotorjunta-aseina meillä on jonkin verran ohjuksia ja panssarivaunujemme kanuunat. Ohjuksien kalleus, nimenomaan ohjus-koulutuksen kalleus rajoittaa meillä ohjusten hankintoja ja panssarivaunujamme meillä tuskin on varaa käyttää panssarintorjuntatehtäviin.

Meillä käytössä olevat panssarintorjuntaohjukset, Englannista hankitut Vigilant-ohjukset ja Ranskasta hankitut SS-11-ohjukset, edustavat malliltaan ns. ensimmäisen polven ohjuksia. Vigilant ohjuksella pystytään ampumaan n. 1300 m:n etäisyyteen ja SS-11:lla n. 3500 m:n etäisyyteen. Näiden ohjusten suurimpana haittana on niiden lyhimmän ampumaetäisyyden rajoittuminen 300—500 m:iin sekä pienestä lentonopeudesta johtuva pitkä lentoaika.

Panssarintorjuntaohjuksien kehitystyö on ulkomailla johtanut ns. toisen polven ohjuksiin, jotka yleensä laukaistaan suunnattavalta lähtötelineeltä ja jotka ohjautuvat automaattisesti niin, että ampujan tarvitsee pitää ainoastaan tähtäinkiikarinsa maaliin suunnattuna. Tällaisen ohjusten lyhin ampumaetäisyys on supistunut jopa 25 m:iin, suurimman taisteluetäisyyden ollessa jopa 4000 m ja lentonopeuden 200—300 m/sek. Niiden osumis- ja tuhoamistodennäköisyydet ovat merkittävästi suuremmat kuin ensimmäisen polven ohjuksilla ja ampujan koulutus on yksinkertaisempaa, nopeampaa ja halvempaa.

Rinnan panssarintorjunta-aseiden kehityksen kanssa on kulkenut myös panssarivaunujen kehitys. Yhä paksummalla panssarilla suojattuja ja yhä tehokkaammalla kanuunalla varustettuja panssarivaunuja kehitetään eri puolilla maailmaa. Uusimmat panssarivaunutyypit ovat jo poikkeuksetta tykin vakaajalaitteilla varustettuja niin, että ne voivat ampua tarkkaa tulta myös liikkeellä ollessaan. Ne ovat uinti- ja

Kuva 10

Pst-ohjus tuliasemassa.

kahlauskyykyisiä ja tehokkaasti A-, B- ja C-taisteluaineiden vaikutuksia vastaan suojattuja. Tyypillistä on myös se, että kussakin panssarivaunuja valmistavassa maassa luodaan ns. "vaunuperhe", jossa kaikki taistelu- ja kuljetusvaunut pyritään rakentamaan samalle alustalle, jolloin vaunun runko, ajolaite moottoreineen, ohjaus- ja muut hallintalaitteet sekä useat muut yksityiskohdat ovat samanlaiset. Näin yksinkertaistetaan ja helpotetaan huoltoa ja joukkojen koulutusta sekä nopeutetaan taisteluvalmiutta.

Myös meillä on pyritty noudattamaan yhden "vaunuperheen" periaatetta. Panssarikalustoomme kuuluu tällä hetkellä mm NL-valmisteisia taistelupanssarivaunuja, ilmatorjuntapanssarivaunuja ja kuljetuspanssarivaunuja, jotka ovat uintikyykyisiä. Tekniikan kehitystä myös panssarivaunujen kohdalla pyritään meillä seuraamaan uusilla kalustohankinnoilla määrärahojemme puitteissa.

3. Kranaatinheittimistö

Kranaatinheittimistöä kehitettäessä on päämääränä niin meillä kuin muuallakin pidetty kantaman lisäämistä, kaluston keventämistä ja ympäriampumamahdollisuuksien saavuttamista vastimen asentoa muuttamatta. Toisaalta on kuitenkin havaittavissa ulkomailta pyrkimys järeiden telalavetilla liikkuvien heittimien liittämiseen organisaatioihin.

Tarkasteltaessa nykyaikaisia kranaatinheitimiä voidaan todeta, että parempia raaka-aineita ja valmistusmenetelmiä käyttäen on pystytty valmistamaan 81 mm:n kranaatinheitimiä, joiden ampumaetäisyys on n. 4,5 km ja 120 mm:n heitimiä, joilla pystytään ampumaan 7—8 km:n etäisyydelle. Vaatimus yhä suurempiin kantamiin on johtanut meilläkin kokeiltuun rakettilisäpanoksen käyttöön 120 mm:n heittimen kranaatissa. Tällaisia rakettilisäpanoksella varustettuja kranaatteja voidaan ampua aivan tavallisilla 120 krh:n putkilla. Rakettilisäpanos, joka syttyy lentoradan alkuvaiheessa, antaa kranaatille lisävauhtia niin, että tällaisia kranaatteja pystytään ampumaan jopa 10—12 km:n etäisyyteen hajoaman pysyessä vielä täysin tyydyttävänä.

Monasti korostetaan heitinkaluston keventymistä ehkä liikaa, sillä vaikka 81 mm:n kranaatinheitin onkin pystytty tekemään jo 37 kg painavaksi, painavat yhden heittimen tuliannokseen kuuluvat 10 iskun ampumatarvikkeet edelleen n. 630 kg. Vastaavasti painaa 230 kg painavan 120 krh:n tuliannoksen ampumatarvikkeet n. 1600 kg/ase.

4. Ilmatorjunta-aseet

Lentoaseen valtava teknillinen kehitys sekä konemäärien lisääntyminen ja käytön monipuolistuminen on pakottanut kehittämään myös ilmamaalien torjunta-aseistusta.

Suurvaltoja myöten on viimeaikoina korostettu taistelevan joukon omin henkilökohtaisin asein suorittamaa ilmatorjuntaa, joka pakottaa ainakin hitaat panssarioimattomat ja aivan pinnassa toimivat lentokoneet ja helikopterit nousemaan varsinaisten ilmatorjunta-aseiden vaikutuskorkeudelle. Lähi-ilmatorjuntaan soveltuviksi aseiksi on meille

viime aikoina hankittu 23 mm:n tykkejä. Pyrkimys tämän kaliiperiluokan aseiden kehittämisessä on varsinaisen ilmatorjunta-aseen ohella saada sellainen ase, joka soveltuisi myös maamaaleja vastaan, erityisesti keveästi panssaroitujen maalien tuhoamiseen.

Myös jalkaväen ilmatorjunnan kehittymisestä ohjusilmatorjunnan suuntaan on viitteitä ulkomailta. Yli vuosikymmenen kestänyt kehittämissä on johtanut USA:ssa kannettavan ja miesvaraisesti ammuttavan 3 km:iin ulottuvan ohjuksen sarjavalmistukseen. Myös Englannissa on kehitetty vastaavanlainen ohjus, jonka ilmoitetaan lisäksi olevan sopiva ase myös panssarivaunuja vastaan.

C. LIIKKUVUUS

Jalkaväellämme on teknilliset edellytykset menestykselliseen taisteluun mekanisoitua vihollista vastaan, mikäli aseita ja välineitä on riittävästi käytettävissämme. Suurvaltojen mekanisoidut yksiköt voivat tosin edullisissa olosuhteissa edustaa suurta voimaa ja liikkuvuutta, mutta raskaat ajoneuvot tuskin pystyvät liikkumaan tiestön ulkopuolella. Suuren iskuvoiman ja liikkuvuuden ylläpitäminen vaatii runsaita päivittäisiä ampumatarvike- ja polttoainekuljetuksia, jotka puolestaan ovat pääosin sidottuja teihin sekä maihinnousuoperaatioissa vesikuljetuksiin. Hyökkääjällä on näin ollen koko joukko heikkoja kohtia, joihin meidän on iskettävä. Tämä vaatii kuitenkin jalkaväeltämme hyvää maastoliikkuvuutta.

Suomalaisen jalkaväen pääkulkuneuvo nykyisissä organisaatioissamme on maataloustraktori. Kotimainen teollisuutemme pystyisi varustamaan jalkaväkemme varsin maastokelpoisilla metsätraktoreilla ja maastokuorma-autoilla. Myös ulkomailta voitaisiin hankkia lumiajoneuvoja, joita pieni määrä on ollut pohjoisilla joukko-osastoillamme. Tällainen esim. ruotsalaisen Bandvagn'in tyyppinen ajoneuvo on osoittautunut niin kesä- kuin talvioloissa erittäin käyttökelpoiseksi. Kun se lisäksi on amfibiokykyinen sopii se juuri meidän vesistörikkaisiin oloihimme ja kelirikkokausina käytettäväksi.

Bandvagn soveltuu erinomaisesti maastoitse suoritettaviin huolto-

Kuva 11

Bandvagn huoltokuljetusta suorittamassa.

kuljetuksiin, koska se voi yhdellä polttoainetäytöllä ajaa 6—8 tuntia (n. 150 km) ja kuljettaa 500—1000 kg:n kuorman maastosta riippuen. Erilaiset moottorireet ja moottorikelkat tulevat tulevaisuudessa varmasti lisäämään suomalaisen jalkaväen maastoliikkuvuutta ja nopeutta varsinkin talvella.

Kuva 12

Moottorikelkalla olisi monenlaista käyttöä jalkaväessä.

III JALKAVÄEN KOULUTUS

Uusi organisaatio, uusittu aseistus ja arviot nykyaikaisen taistelun kuvasta ovat olleet vaikuttamassa jalkaväen koulutuksen uudelleenjärjestelyyn.

Jalkaväen varusmieskoulutuksen päämääränä on kouluttaa ja kasvattaa maanpuolustustahtoisia ja velvollisuudentuntoisia vaikeissakin olosuhteissa kurinalaisuuden, taistelutaidon ja -tahdon säilyttäviä fyysisesti hyvin kestäviä sotilaita, jotka muodostavat nopeasti taistelulajeja ja -tapoja vaihtelevaan kykeneviä sekä tehokkaasti tulensa käyttäviä iskukykyisiä joukkoja.

Jo ennen uuden organisaation uudistusta aloitettiin komppanian taisteluohtesäännön (JvO II) ja joukkueen taisteluohtesäännön (JvO III) uusiminen. Organisaatiomuutoksen myötä jouduttiin jo valmiisiin käsikirjoituksiin tekemään sangen monia korjauksia ja siksi ohjesäännöt saatiinkin joukkojen käyttöön vasta kesän 1971 aikana. Huomattavaa on, että Jalkaväen taisteluohtesääntö III tulee olemaan lähinnä taistelupas, joka käsittelee esimerkkien valossa vahvennetun joukkueen ja ryhmän taistelua. Taistelijan opas liittyy kiinteästi tähän ohjesääntöön.

Jalkaväen varusmieskoulutuksen järjestely on määritetty koulutusohjeessa, jossa on otettu huomioon uuden organisaation mukaisten joukkojen koulutukselle asetettavat päämäärät varsin yksityiskohtaisesti. Koulutusohje käsittelee myös koulutettavien sotilasasiakirjoihin tehtäviä merkintöjä ennakoiden osittain automaattiseen tietojenkäsittelyyn siirtymistä.

Talven ja kevään 1971 aikana on suoritettu useita kokeiluja traktoroitujen joukkojen liikkuvuuden ja liikkuvuuden koulutuksen selvittämiseksi. Kokeilutulokset on jaettu jalkaväen tarkastajan koulutusohjeena. Tämä ohje käsittelee vahvennetun kiväärikomppanian traktoreiden käyttöä esimerkkien valossa.

Kiväärikomppanioiden koulutukseen on sisällytetty uuden organisaation mukaisten kevytsinkomiesten koulutus. Jalkaväkitykkikoulutusta annetaan vastaisuudessa toisisijaisena koulutuksena muutamissa joukko-osastoissa. Eräissä joukko-osastoissa annetaan tehostettua sissikoulutusta. Traktoreiden kuljettajia koulutetaan jokaisesta koulutushaarasta organisaation mukainen määrä koulutusjoukkuetta kohti ja nämä kuljettajat suorittavat traktorin ajoa vain oman koulutusjoukkueensa taisteluharjoituksen yhteydessä.

Reservialiupseerikouluissa on vastaavasti kivääriryhmien johtajiksi koulutettaville annettava kevyen sinkopartion johtajan sekä kevyen sinkoryhmän johtajan koulutus. Sissikoulutusta antavien joukko-osastojen reservialiupseerikouluissa annetaan sissiryhmän johtajakoulusta. Reservialiupseerikoulujen kiväärilinjalta valitaan tiedustelujoukkueiden johtajiksi koulutettavat, jolloin on otettava huomioon jo sellainenkin tosiasia, että osa näistä tullaan RUK:n jälkeen kouluttamaan edelleen tiedustelu-upseereiksi.

Koiranohjaaja-aliupseereita koulutetaan sissitoimintaa varten.

Reserviupseerikoulussa koulutetaan nyt myös sissijoukkueiden ja tiedustelujoukkueiden johtajia. Kuten edellä kävi selville koulutetaan osasta tiedustelujoukkueiden johtajia edelleen tiedustelu-upseereiksi. Koulutuksen uudelleenjärjestelyllä on vältetty tähän saakka järjestetyt tiedustelujoukkueiden johtajien kurssit.

Koulutuksen järjestelyyn vaikuttaa erittäin myönteisesti puolustuslaitoksen moottoriajoneuvokannan lisääntyminen, joskin maastokelpoisia ja etenkin lumiolosuhteissa hyvin toimivia ajoneuvoja tulisi saada huomattavasti enemmän.

Koulutusohjeissa on korostettu ohjelmoidun opetuksen merkitystä samoin kuin kunkin koulutusvaiheen päämäärien etukäteen selvittämistä. Toiminnan perustan luovat tällöin audio-visuaaliset opetusvälineet, joilla kaikenasteinen teoreettinen opetus voidaan helposti havainnollistaa ja säästää aikaa harjoittavalle maastokoulutukselle. Tähän tarkoitukseen on kaikille joukoille hankittu uusia kuultokuva- ja piirtoheittämiä, elokuvaprojektoreita sekä nauhureita.

Opetusväline	Prikaatit	Pataljoonat	RUK	AuK	KadK	TaistK
Kuultokuvanheittimet	8	4	21	13	12	5
Piirtoheittimet	2	1	16	4	7	4
Elokuvaprojektorit (16 mm)	1—2	2	2	3	1	1
Nauhurit						
— oppisalinauhurit	1	1	4	2	3	2
— kenttäauhurit	1—4	1—4	3	2	3	2
Käskikaiuttimet	1—3	1—3	6	3	3	2

Kuva 13

Audio-visuaalisten opetusvälineiden keskimääräinen jakautuma

Kevään 1971 aikana on valmistunut kolme jalkaväen elokuvaa. Nämä käsittelevät kärkeijoukkueen hyökkäystä, kärkeä tukevan kraanaatinheitinjoukkueen toimintaa sekä kärkeikomppanialle alistetun raskaan sinkojoukkueen taistelua. Vuoden 1971 aikana tullaan edelleen valmistamaan elokuva traktoreiden käytöstä sekä vahvennetun komppanian hyökkäyksestä.

Ampumakoulutuksen järjestelemisen ja toisaalta ampumisen mielenkiinnon kohottamiseksi on puolustuslaitokselle hankittu ruotsalaisia Saab-maalilaitteita lähinnä vahvennettujen joukkueiden taisteluammuntoja varten. Maalilaitteet ovat radio-ohjattuja pää-, rinta- ja syöksyjäkuvioita sekä panssarimaaleja, jotka kaatuvat laukauksen osuessa, mutta voidaan jälleen nostaa radiolla annettavalla käskyllä.

Vapaat lauantait ja puolustuslaitoksen henkilökunnan saattaminen yhä tiukemmin työaikalain alaisuuteen, kun vastaavasti ylityökorvauksissa tai leirirahoissa ei ole tapahtunut sanottavia myönteisiä muutoksia, ovat kuitenkin ankarasti rajoittamassa koulutusta. Pitempien harjoitusten pitäminen varojen puutteen takia kärsii.

Osaltaan koulutuksen järjestelyyn vaikuttavat myös ikäluokkien pieneneminen ja varusmieskoulutusta vastaamattomat komennustehtävät. Ikäluokkien pienennyttyä ja komennustehtävien säilyessä entisellään, ollaan useassa joukko-osastossa sen tilanteen edessä, että määrättyinä kautena ei ole riittävästi koulutettavia mielekkäiden koulutusosastojen aikaansaamiseksi.

Siviiliasutuksen puristaessa varuskunnat yhä tiukemmin omassa hallinnassa oleville alueilleen, ollaan usealla paikkakunnalla jouduttu hakemaan harjoitusmaastot varsin kaukaa varuskunnan ulkopuolelta. Tällöin joukot on siirrettävä harjoituspaikoille kalliilla moottorimarsseilla tai aikaa vievillä jalka-, hiihto- tai polkupyörämarsseilla. Vaikeuksia on esiintynyt eritoten ampumaratojen osalta, kun siviiliasunnot on rakennettu vaarasektoreille. Todennäköistä onkin, että kouluampumaradat joudutaan aikaa myöten "kulissoimaan". Seutukaava-suunnittelussa tulisikin varuskuntien tilantarve ottaa erityisen pitkäjännitteisesti huomioon.

IV YHDISTELMA

Jalkaväen organisaatiouudistus merkitsee kokoonpanojen yhdenmukaistumisen ohella mm. joukkojen välittömän tulituen ja panssarintorjunnan tehostumista ja ennen muuta siirtymistä hevosvetoisuudesta moottorointiin ja nimenomaan traktorointiin. Muutokset vaikuttavat luonnollisesti jalkaväkemme taktiikkaan ja taistelutekniikkaan ja koko ajatteluumme ja näin ollen myös joukkojen jokapäiväiseen koulutukseen. Miten ne vaikuttavat, ei voida riittämättömien kokemusten puutteessa vielä sanoa. Tämä edellyttääkin jokaisen ennakkoluulotonta asioihin paneutumista tarkoituksenmukaisten ja tehokkaiden taktillisten ja taisteluteknillisten menetelmien löytämiseksi.

Jalkaväellämme on tietystä määrin myös teknillisesti korkeatasoista ja tekniikan viime saavutusten mukaista taisteluvälineistöä. Maastolliset tekijät yhdessä ilmastollisten olosuhteiden kanssa asettavat meillä kuitenkin rajoituksia nykytekniikan huippusaavutusten massamaiselle käytölle. Yleinen käsitys myös suurvalloissa on, että pitkälle mekanisoidut joukot soveltuvat vain tasaisiin ja aukeisiin maasto-oloihin, kun taas muualla menestytään paremmin vähemmän mekanisoiduin, mutta näihin oloihin hyvin koulutetuin joukoin. Viimeksimainittujen joukkojen materiaali ei vanhene teknillisesti eikä siten ole uusintatarpeessa läheskään yhtä nopeasti kuin pitkälle mekanisoidujen joukkojen sotavarustus. Yleensä voidaan todeta, että vaikeissa maasto-oloissa käytettävälle materiaalille on ominaista keveys ja yksinkertainen rakenne. Tästä seuraa, että materiaalin yksikkökustannukset ovat pienet ja huollon tarve vähäistä, jolloin koko joukko kokonaisuudessaan kevenee sekä sen liikuntakyky ja toiminnan jatkomahdollisuudet paranevat.

Meikäläisistä oloista voidaan todeta, että ne eivät yleensä suosi pitkälle mekanisoidujen ja raskaiden joukkojen käyttöä, sillä pian tapahtuu ns. teknillinen kyllästyminen, toisin sanoen tekniikka on itsensä tiellä. Tämän kyllästymistason saavuttaminen on lähellä, jos täysin mekanisoituja joukkoja käytetään vähänkin niille sopimattomissa maasto-oloissa. Tästä voidaan tehdä se johtopäätös, että meikäläisissä

oloissa käytettävän vanhan ja täysin modernin kaluston laadullinen tasoero supistuu merkittävästi.

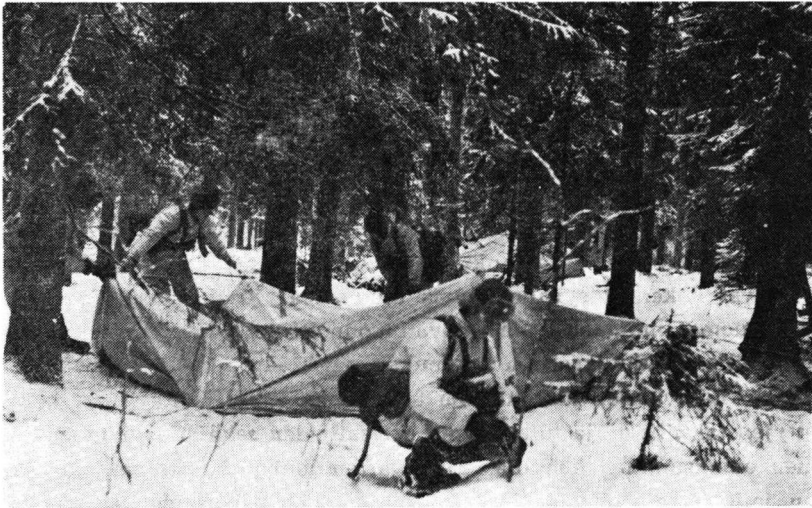
Jalkaväen sisällä on kuluvana aikana tapahtumassa varsin ratkaisevia uudistuksia. Siitä on muodostumassa joustavasti organisoitu, tulivoimainen ja panssaritorjuntakykyinen joukko, joka pystyy nopeasti ja tehokkaasti keskittämään kaiken tulivoimansa ollen joka hetki valmiina tempautumaan aktiivisesti taistelukentän muuttuviin tilanteisiin taistelulajeja vaihdellen.

KUVA 14 Raskassinkoryhmä ryhmittymässä tulasemaan.

KUVA 15 Talvella voidaan jalkaväkeä kuljettaa myös hiihtohinauksessa.

KUVA 16 Sissitelttä on kätevä majoittumisväline.